

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ,
ЗА СОБОРНІСТЬ,
ЗА ДЕМОКРАТІЮ

НАРОДНА ВОЛЯ

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

ОДИН ЗА
ВСІХ, ВСІ ЗА
ОДНОГО

РІК XXXI. Ч. 4. СКРЕНТОН, ПА., ВІВТОРІК, 14 СІЧНЯ. 1941.

ЦІНА ТРИ ЦЕНТИ — PRICE THREE CENTS

SCRANTON, PA., TUESDAY, JANUARY 14, 1941. XXXI YEAR. No. 4.

ТУРЕЧЧИНА ВИПОВІСТЬ ВІЙНУ ГІТЛЕРОВИ, ЯК ТІЛЬКИ ЙОГО АРМІЯ ПЕРЕСТУПИТЬ БОЛГАРСЬКИЙ КОРДОН

БОЛГАРСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЗАЯВЛЯЄ, ЩО БОЛГАРІЯ БУДЕ БОРОНИТИ СВОЄЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ І НЕВТРАЛЬНОСТІ

ГРЕЦЬКА АРМІЯ ЗДОБУЛА ТЕПЕЛІНІ, ГОЛОВНУ БАЗУ ІТАЛІЙЦІВ У ЦЕНТРАЛЬНІЙ АЛБАНІЇ

Поголоски про те, що Гітлер стягає ще більше війська до Румунії та розміщує його на болгарському кордоні, надходять далі з різних сторін. Не вгавають ж чутки, що перехід німців до Болгарії є питанням найближчих днів, може навіть годин. Але одночасно слідний шораз виразніший опір заінтересованих держав проти німецької інвазії на Балкани.

Болгарський прем'єр заповідає опір

Болгарський прем'єр, Філов, мав у неділю промову в Рушчуку, на румунському кордоні, і заявив, що Болгарія буде боронити своєї свободи зброєю та що вона бажає продовжати далі політику миру і неутральності. Болгари, сказав Філов, мусять бути готові до боротьби, інакше попадуть у неволю. Далі Філов сказав, що Болгарія відкидає однако-во більшовизм, фашизм і нацизм, як ідеології непридатні для неї.

Туреччина грозить виповідженням війни

Кореспонденція Юнайтед Пресс подає на основі розмови з високим турецьким представником, що Туреччина виповість Німеччині війну в тій хвили, коли німецьке військо увійде на територію Болгарії. Той сам турецький представник заявив, що турецький уряд стоїть у порозумінні з болгарським урядом та що Болгарія опирається жаданням Гітлера.

З Анкари передають, що вчора там почались конференції між представниками генеральних штабів, турецького і британського, у справі налагодження військової акції на випадок, якби війна перенеслась на Балкан.

План балканської спільки

Інша, неперевірена ще вістка з Швейцарії каже, що турецький уряд веде переговори з Болгарією і Югославією у справі створення балканського союзу, до якого притягнута буде також Греція. Завданням цього союзу має бути спільний опір балканських держав проти чужої агресії.

В останніх часах будином ідуть дуже живі переговори в справі такого порозуміння. Взаємні територіальні суперечки мають бути вирівнані. Планується один спільний митний союз та спільний заряд залізницями й іншими транспортними засобами.

Заява совітського уряду

Совітська агенція Тасс у Москві опублікувала урядову заяву, що совітська Росія не дала згоди на окупацію Болгарії німцями. Якщо німецька армія з'явиться в Болгарії, так запевняє Тасс, то це станеться без відома і без згоди Росії. Німецький уряд будином не звертався до совітського уряду за такою згодою. Як відомо, існують вперті

НОВИЙ ДОГОВІР МІЖ СССР ТА НІМЕЧЧИНОЮ

Між СССР та Німеччиною підписано 10-го січня нову умову, якою продовжено чинність попереднього договору про дружбу, який скінчився в кінці 1940 року. Установлено остаточно кордон на північ від Польщі аж до ріки Ігорки, тобто на тих просторах, які прилучено до СССР після попереднього договору про кордони. Загаджені всі спірні питання й непорозуміння, що виникли внаслідок неясности деяких попередніх пунктів договору, зокрема в справі переселення німців з Прибалтики, Польщі й Басарабії. Установлено додаткові норми в справі економічних відносин. СССР має дати протягом року Німеччині два і пів мільйона тон збіжжя та півтора мільйона тон нафти, а Німеччина має дати СССР всякі машини.

Московська більшовицька "Правда" оповістила про договір під заголовком "Нова перемога совітської дипломатії", а в самій статті між іншим пише: "Не зважаючи на всі хитрування наших ворогів, щоб забити клин між СССР і Німеччиною [натяк на Сполучені Держави й Англію], СССР твердо веде свою політику миру й дружби з Німеччиною подібно як і зі всіма іншими країнами, які готові на таку саму політику відносно СССР."

"Известия" додають до повідомлення про договір заяву, що СССР в наступному році має підписати подібні договори ще й з іншими країнами, які воюючими, так і невоюючими. Пояснюють це тим, що "СССР, як неутральна країна, веде й буде вести самостійну політику, незалежно від того, чи подобається вона політичним діям східної чи західної півкулі". Наводять також цитату з минулої промови Сталіна, де він сказав, що СССР стоїть "за мир і поліпшення совітської торгівлі з іншими країнами", "за тісні й дружні відносини зі всіма сусідніми країнами, які мають спільні кордони з СССР, аж доки вони самі не зазігнуть отверто чи приховано на кордони СССР".

Совітське повідомлення оповіщає, що договір розв'язав усі економічні питання, які торкаються СССР та Німеччини. Протягом 75 днів має бути закінчено виселення німців із Прибалтики. З Берліну повідомляють, що Німеччина зобов'язалась не мати жадних прямих торгових відносин з країнами Прибалтики, які відійшли до СССР, вивозити в СССР машини, а доставати звідти зерно, нафту, лен, бавовну, марганець та іншу сировину.

ПЕРЕСУВАННЯ СОВІТСЬКОГО ВІЙСЬКА
З швейцарського Берну повідомляють, що туди надходять чутки про великі пересування совітського війська вздовж румунського кордону, Одесу немов би то оповіщено на військовому стані. Великі відділи совітського війська пересуваються з північного Дністра, від Львова до Одеси. Совітські залоги з Станіславщини майже цілком забрано.

НАПРУЖЕННЯ НА БАЛКАНИ

З Будапешту повідомляють, що там є чутки про переговори між СССР, Болгарією й Туреччиною про спільне порозуміння на випадок вступу німецьких військ на Балкани. Чекають також можливої громадянської війни в Румунії. На совітському кордоні будином то стоять вже на поготові совітська й німецька армія. Кількість обох все збільшується. Деякі дипломати будином то заявляють про можливість совітського наступу на Румунію в ближчих днях. На басарабському кордоні не вщухають сутички між совітськими та румунськими вояками.

З Віші повідомляють, що совітська чорноморська флота підплила до болгарського порту Варна, а німецькі відділи вступили вже в Болгарію. Совітський панцирник став у гирлах Дунаю поблизу румунського порту Суліна.

В той же час деякі кореспонденти звертають увагу, що всі відомості з Будапешту й Букарешту проходять німецьку цензуру, що галас про концентрацію совітських та німецьких військ на совітськорумунському кордоні й можливі сутички між німцями й русскими не здаються правдоподібними, бо між СССР і Німеччиною в час побуту Молотова в Берліні виразно установлено їх політику на Балкани, розділено сфери впливу. Не потрібне Німеччині концентрувати своє військо в Румунії й для нападу на Югославію, бо з Австрією й Малярією це зробити легше. Отже чутками про концентрацію німецького війська в Румунії має бути меті відтягти лише увагу Англії в другий бік від того, на який Німеччина не заміряється вдарити.

В Лондоні ходять чутки, що турецький уряд вже шість тижнів тому попередив Болгарію, що у випадку пропуску німецького війська Туреччина стане по стороні Англії, Балканські дипломати сумніваються однак, що Туреччина пристане до війни, коли німці підуть західною Болгарією. СССР за всяку ціну хоче уникнути війни з Німеччиною. Кажуть, будином до СССР пропонував Болгарії договір про взаємну поміч у випадку чужого нападу, але Болгарія немов би від того відмовилась.

БРИТІЙСЬКА ДОБИЧА В АФРИЦІ

Ряди італійських гармат, добутих британською армією підчас офензиви в Африці. Окрім велетенської кількості військового матеріалу і харчів італійці втратили дотепер в боях в Єгипті і в Лівії понад 80 тисяч війська у вбитих, раних і полонених.

БІЙКА ПІКЕТУЮЧИХ З ПОЛІЦІЄЮ

Поліція обкидала слізними бомбами юніїних робітників в Сагінаві, Мішигені, які вийшли на страйк у фабриці компанії Ітон. Разом з ними страйкують робітники у фабриках цієї компанії в Батлі Крік, Дітроїті, Маршалі і Клівленді. Страйк вибух після того, як компанія зломала свою умову з юнією і відмовилась прийняти на працю робітників, які брали участь в попереднім страйку. Бійка почалась після того, як пікетуючі стежи не пустили до фабрики яких 300 робітників, що не послухали страйкового зазиву. Від газових бомб захворіло п'ятьох полісменів, на яких робітники кидали газові бомби, вимірені проти них. Праця у фабриці припинена.

ФАШИСТИ ХВАЛЯТЬ КОМУНІСТІВ ЗА ПОСЛУГУ

Відомий фашистський журналіст, Вірджініо Гайда, що висловлює завше погляди Муссоліні, опублікував статтю, в якій хвалить СССР за доброзичливе відношення до Італії в останніх часах і запевняє, що "Італія ніколи цієї послуги не забуде".

КОРАБЕЛЬ НА МІЛІНІ

Великий і швидкий пасажирський пароплав "Менгеттен" вів на міліну на північ від Вест Пам Біч у Флориді. Йому не грозить ніяка небезпека і тільки трела, щоб інші кораблі помогли йому "вилізти з болота". На поміч поплили швидкі й сильні пароплави прибережної сторожі.

жого нападу, але Болгарія немов би від того відмовилась.

"Известия" пишуть, що СССР затримає повну неутральність відносно війни на Балкани. До того додає, що готов підписати договір про мир і дружбу з всякою країною в світі. Совітська преса задоволена умовою з німцями й тішиться з того, що ворогам СССР не пощастило вбити клин між Німеччиною й СССР.

Рівночасно агенція Тасс повідомляє, що Німеччина не питає і СССР не давав своєї згоди на німецьку окупацію Болгарії. Таке саме московське повідомлення було видано передтим, як німці зайняли Румунію.

ВИЛКІ ПІДТРИМУЄ, ГВІЛЕР АТАКУЄ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ПОМІЧ АНГЛІЇ

Головним питанням американської політики став тепер проєкт закону про "оборону Америки через допомогу державам, які змагаються з диктаторами. Цей законопроєкт має порядкове число 1776. — таке саме як дата американської революції проти Англії.

Прихильники закону кажуть, що він необхідний для належної оборони Сполучених Держав і для відповідної погрози Німеччині, Японії і Італії, а теж по часті Росії. Тільки коли цей закон увійде в життя, згадані держави зрозуміють, що Америка не дасть себе застрашити і не дозволить на їх заборочі плани.

Велику несподіванку викликала підтримка законопроєкту бувшим республіканським кандидатом, В. Вилкі, який заявив, що президентові треба дати надзвичайні повноваження, щоб він міг виконати як слід завдання оборони Америки. Вилкі тільки радив, щоб ті повноваження були обмежені щодо часу і щоб конгрес озна- чив, коли вони вигаснуть.

Вендел Вилкі заявив також, що він в найближчих тижнях поїде до Англії, щоб там на місці приглянутись обставинам і переконатись, якої помочі Англія потребує. З Англії повідомляють, що Вилкі буде дана повна свобода рухів і він зможе їздити та оглядати все, що забажає.

Кандидат республіканців в

1936-ому році, А. Лендон, не погоджується з Вилкі. Він заявив, що коли б погляди Вилкі були відомі перед республіканською конвенцією минулого року, то він певно не діяв би був номінації. Так само Розевелт не був би вибраний президентом, коли б перед виборами було відомо, як далеко він готов іти у своїй допомозі Англії.

Демократичний ізоляціоніст, сенатор Гвілер, твердить, що вестсторонна американська поміч Англії означає отверту війну з державами осі. Він каже, що пропозиція законопроєкту направляє англійські кораблі в американських водах є отвертим порушенням неутральності. Інші протиники закону, які організують опозицію в конгресі і сенаті, виступають рішуче проти широких прав, які на його підставі одержав би президент. Це була б, кажуть, отверта диктатура, яка дозволила би президентові витягнути Америку у війну, не питаючи нікого.

Під натиском опозиції в законі певно будуть пороблені зміни.

Президент Розевелт каже, що він цілком не хоче такої широкої влади, як та, що йому її надає законопроєкт; обставини, однак, вимагають, щоб намічена в законопроєкті робота була виконана і хтось мусить її перевести і бути за неї відповідальний.

ПОМІЧ УТІКАЧАМ З ФРАНЦІЇ

Після розгрому Франції в Сполучених Державах створилося три приватні громадські комітети для помочі втікачам з Франції, особливо безробітним кваліфікованим інтелігентним працівникам, а саме: "Президентска Едвард і Орі Коміті", "Дубінска Коміті оф А. Ф. Л.", та комітет рабина Вайза. Із 800 прохань, підтриманих першим комітетом, дістали візи 270 осіб; з 400 прохань, підтриманих комітетом Дубінського, всі дістали візи; на доручення комітету рабина Вайза дістало візи 576 осіб. Виставлення віз цілком залежить від волі консуля, який не мусить слухати допоручень департаменту закордонних справ, послів чи сенаторів, а тим більше допоручень комітетів. Головними аргументами для консулів є політична благонадійність та матеріальна заможність людини, для якої просять візи. В зв'язку зі спорами, які в останні часи виникли на ґрунті уділення віз втікачам, державний департамент скоординував всю справу уділення віз у комісії, зложеної з представників секретаріату справедливості, війни і флоту. Головою комітету призначено начальника візового відділу департаменту закордонних справ, А. Ворена.

В той час, як президентський комітет давав допоручення досить широко, А. Ворен вимагає пильного догляду за тим, кому видається візи, особливо з погляду політичного, щоб не попадали комуністи й інші диктаторці. В наслідок того президентський

ПРОГНАЛИ КОМУНІСТИЧНОГО РЕДАКТОРА

Комуністична партія Америки виключила зі своїх рядів бувшого редактора партійного органу "Дейлі Воркер", Кларенса Гатавея. Йому закидали, що не сповняв як слід своїх обов'язків, не слухав партії і не оправдався з порублених йому закидів. Гатавей виступив проти "партійної лінії" після того, як комуністи дістали наказ з Москви хвалити спільку Гітлера і Сталіна.

БУДІВЕЛЬНА РАДА

Президент Розевелт іменував окрему раду, яка завідуватиме будовою помешкань для війська і для робітників у нових індустріальних осередках. Рада матиме широкі повноваження щодо закрючування контрактів і замовлень матеріялів. Їй будуть також підлягати фабрики, які виробляють готові складані дома.

ПОЖАР В НЬЮ ЙОРКУ

В ньюйорській ділянці Квінс пожежа охопила чотири квартали домів, переважно дерев'яних літніх помешкань. Закри була пожежна сторожа, поверх сотні домів стояло у вогні. Пожежа почалась від станції залізничної, що веде до Лонг Айленд, і в короткому часі поширилась на всю околицю завдяки сильному вітрові.

комітет припинив свою чинність. Залишилися лише комітети Дубінського й Вайза. Комітети видають декому не лише допоручення на візу, а й висилають проїзdnі шінфкарти.

Народна Воля

NARODNA WOLA — THE PEOPLE'S WILL

Орган Українського Робітничого Союзу в Скрантон, Па. Виходить три рази на тиждень: у п'ятницю, неділю і суботу, за винятком державних американських і українських свят.

Ukrainian paper published every Tuesday, Thursday and Saturday, except on National or Ukrainian holidays, by the Ukrainian Workingmen's Association, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

Entered as second-class mail matter June 16, 1913, at the Post Office of Scranton, Pa., under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, of the Act of October 3rd, 1917, authorized July 10th, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
В Сполучених Штатах з вим-ком Скрантон, Па. на рік \$3.00	In the United States (except Scranton, Pa.), per year \$3.00
На пів року \$1.50	Per 6 months \$1.50
В Канаді, закордонно і в Скре-тон, Па. на рік \$5.00	In Canada, foreign countries and in Scranton, Pa., per year \$5.00
На пів року \$3.00	Per 6 months \$3.00

Ціна поодинокого числа 3 центи

Single copy 3 cents

Телефон: 2-8897

Address — Адреса

NARODNA WOLA, 524 Olive Street, Scranton, Pa.

За оголошення редакції не відповідає

ДІЙСНІ "ПІДПАЛЯЧІ ВІЙНИ"

Совітська преса зчаста п'ятує демократичні держави і їх уряди "підпалачами війни". Комуністичні агенти в Америці бачать тих підпалачів у кожному, хто є за допомогу Англії, та за такий удар по диктаторах, який довів би до їх упадку. Комуністи, в своєму совітському "фатерланді" й поза ним, одностайно твердять, що найкращу мирову політику веде тільки один Совітський Союз, під проводом "мудрого" і "геніального" товариша Сталіна.

Як усе, що друкується на сторінках комуністичних газет, або що виходить з уст комуністичних агітаторів, політиків і радіо-промовців, так і твердження про "мирову політику" СССР, це нічим не закончена, на сто відсотків брехлива й облудна большевицька пропаганда. Коли хто хоче знайти справжніх підпалачів війни, той мусить за ними шукати іменню не деінде, а в Москві. Про це свідчать ясно ось які факти:

На протязі кількох років не демократичні держави і не капіталісти, а іменню комуністи вели безпардонну, провокаційно голосну проти-гітлерівську агітацію. В час, коли висланники Сталіна переговорювали з Гітлером, комуністичні агенти від Праги по Четверту вулицю в Нью Йорку, вигукували проти нацистів, вішали солом'яні подобі Гітлера на паперових шибеницях, кликали всіх і вся до проти-фашистського фронту і називали фашизмом кожного, хто розумів їх обманну комедію.

Большевицький галас був водою на млин Гітлера. Він зброїв Німеччину по зуби і голосив, що готується до війни проти московських комуністів. Вони, казав Гітлер, піднімають такий страшний галас проти нього, що він був би зрадником свого народу, коли б не готовився до відбиття московського нападу. Багато людей у Франції, Англії, Америці і скрізь по світу вірили тим запевненням. Сталін далі переговорював з "фірером", агенти далі галасували і Гітлер далі безпечно збрівся.

Коли ж Гітлер прийшов до переконання, що він вже досить сильний і що може зачинати війну проти демократії, тоді він і Сталін рішили покласти кінець комедії. Росія і Німеччина заключили отвертий договір про ненапад, від Праги по Четверту вулицю втих-ла проти-гітлерівська "будова єдиного фронту" і Рі-бентрон з Молотовим почали ділитись світом: Гітлерові — Польща, Сталінові — Західна Україна й Західна Білорусь; Гітлерові — Данія, Норвегія, Голандія і Бельгія, Сталінові — Естонія, Литва і Латвія; Гітлерівському васалеви, мадярам — половина Семигороду, Сталінові — Басарабія і північна Буковина. П'ятилітня комедія виплатилась.

Тимчасом нацистична коса трапила на камінь, а властиво на кілька каменюк: "блцккрі" на Англію не вдавсь; Греція й Єгипетська виправа стали такою доброю кількою в боці італійського спільника; ізза океану нависла грізна хмара у виді американської помочі для ворогів держав осі. Появилась небезпека, що в Європі готов незабаром запалувати мир. Ні Гітлер ні Мусоліні не мають досить харчів і сирівців, а особливо нафти, щоб довго воювати. А й так війна затяглась вже на пів року довше, ніж диктатори приготувались, і не зважаючи на бундючні заяви Гельбса і Гайди, перед нацистами й фашистами стало марево поразки, а що за тим іде — міра.

Та від чого московський підпалач і продовжувач війни, Йосиф Сталін? Він зараз післав до Берліну Молотова, щоб підтримати на душі переляканого Гітлера. Після того Гітлер відважніше впакувався з своїм військом у Румунію, так що тепер загрожують Болгарії і безпечно готується видусити з неї і з Югославії всі можливі припаси харчів і сирівців. Разом з тим талін договори з Гітлером про доставу шениці, нафти, бавовни й іншого воєнного матеріалу. На світове здивування й обурення, чому комуністи помагають нацистам до перемоги, Москва відповіла, що іншим народам до того засі, з ким Сталін торгує.

Ось так на протязі років большевицька рука скрито провокує, підкожує і помагає запалувати в світі пожежі війни. Не в обороні вольності, не для того, щоб роздавити гадюку фашизму й нацизму, а навпаки: на допомогу всякій диктатурі, поневоленню і утискови. Не будь договору про ненапад з серпня 1939 року, Гітлер не почав би був війни. Не будь московської помочі з кінця 1940 і початку 1941 року, Гітлер був би примушений шукати мира. І цілком певно, що коли він тільки ще найдеться в таранатах, з Москви простягнеться до нього помічна рука "геніального Сталіна". Все це з тихою надією,

що коли він і не врятує свого партнера, то бодай поможе йому, хоч би вже тільки в передсмертних судорогах, знищити ще трохи робітничих помешкань, затопити ще кілька кораблів, запалити ще кількадесят чи кількасот шкіл, шпиталів і фабрик в не-нависисних демократичних країнах.

УКРАЇНЕЦЬ — "УЧИТЕЛЬ РУССКОЇ АРМІЇ"

З нагоди 35-ліття з дня смерті колишнього київського генерал-губернатора, генерала Михайла Драгомирова російські часописи різних напрямків, починаючи від большевицьких, надрукували прихильні згадки про нього, як про "учителя русскої армії". Цей почесний титул надано М. Драгомирову фаховою військовою російською літературою в численних статтях з нагоди його смерті в році 1905.

М. І. Драгомиров походив з старого українського козацького роду, і тим походженням пераз прилюдно пишався. І по вигляду і по вдачі був типовим "Тарасом Бульбою". Зовнішній вигляд його увіковіч-нив відомий український маляр І. Ріпін на образі "Запоро-рожці пишуть лист до султана" у величавій постаті старшого поважного запорожця в сивий шапці й кереї, що стоїть праворуч столу й гомерично сміється.

Народився Михайло Драгомиров 1830 року. Скінчив військову академію генерального штабу з золотою медаллю. Тоді йому було 26 літ. Потім був професором тієї ж академії. Маючи 39 літ, він був призначений начальником штабу київської округи (Київщина, Полтавщина, Чернігівщина, Волинь і Поділля). В час русско-турецької війни 1877 року командував дивізією і вславився переходом через Дунай; був ранений і з 1878 роком призначений начальником академії генерального штабу. У 1889-ім році він був переведений на команданта київської військової округи, а з 1897-ім роком став київським генерал-губернатором. У 1903-ім році, внаслідок нечесливих доносів "русских патриотів", які обвинувачували його в "симпатіях до сепаратистів", призначений був "на відпочинок" в державну раду.

М. Драгомиров написав багато фахових військових підручників і статей в різних військових журналах. Як найвизначніший військовий та науковий авторитет свого часу приймав участь у виробленні військових статутів, інструкцій, засад про організацію війська. Велика кількість учнів військової академії, де він був спершу професором а потім начальником, падзвичайно його любила за його широкий ум, фахові знання, великий досвід та надзвичайно людяну вдачу й вихованість. Цей геніальний "майстер війни" був надзвичайно привітливою й доброю людиною.

Навряд чи в історії російського війська після Суворова була друга постать, оповита такими легендами й анекдотами, як М. Драгомиров. Його учні, що по скінченні академії розходилися по всій Росії на визначні посади, розносили славу про "оригінального хала" скрізь.

М. Драгомиров, як постать, так і світоглядом репрезентував старий козацький воєвничий дух. Головніші його твердження такі: "Для перемоги перше й головне — щиро бажати битися." "Справжній воєк родиться до бою, як птах до літання. І то не просто до бою, а до наступу, переможного розгрому ворога ціною всіх зусиль." "Військове виховання навчає людину лише тому, як перемогти ворога з найменшими втратами." "Без наступу не може бути перемоги." "Однак лише та армія при наступі перемагає, в якій кожен воєк і кожен ко-

мандайт свідомо йдуть на самопожертву." "Треба вміти вбивати, будучи готовим згинутися." "Перед тим, як наступати, не можна вимагати у ворога розписки, що він здасться в руки, а не буде калічити нашого народу." "Воєк, що любить себе більше, ніж свій відділ, не гідний того відділу; воєк, який любить свій відділ більше, ніж свій батальйон, не гідний того батальйону" і т. д. "Всякому хочеться жити. Та чи не краще, щоб згинув один член, ніж усе тіло?" "Воєк перш за все мусить бути здібний до самопожертви." "Взірцевий воєк той, що найшвидше і найточніше виконує наказ на основі своєї відданості й критичної праці розуму. У війні головна річ — дух армії." "Підчас бою впертість не раз замінює геніальність." "В армії головна сила не в зброї, а в людях." "Людина, знов людина, скрізь людина — це перше знаряддя бою. Тому цю людину треба виховувати як людину, а не як "сіру худобу".

"Воєк треба розвивати й освічувати, та не забувати його гідності. Ні в яким разі не вживати принижуючих фізичних кар на тіло, бо вони вбивають людську, а з тим і воєвничу гордість."

Як воєк старої школи, за-дивлений в козацьке минуле, М. Драгомиров віддавав перевагу ручному бою, а не огневому. Прихильників модерної думки про збільшення технічних засобів намішувало пазивав "огне-поклонниками".

В громадсько-політичних справах Драгомиров мав ліберальні погляди. В українських був стихійним українцем; любив козацьке минуле; розмовляв інколи й по українськи. Дружина ж його не раз робила несподіванки московській бюрократії в Київ, коли під час новорічних офіційних прийняття появлялась поруч з генерал-губернатором в національному українському вбранні. Так само інколи появлялась й на балах при царському дворі, де М. Драгомирова шанували.

До українського руху М. Драгомиров ставився по-благливо. Докоря за "австрійські впливи", був безперечно російським патріотом, але не відрикався українського походження, знав історію України і захищав українських діячів від свавільства жандармерії. Був великим приятелем українського історика і провідника старої київської Української Громади, Володимира Антоновича. Театр же український так любив, що переконав і царя Олександра Третього подивитись на вистави трупи Кропівницького. Цю подію талановито описав у своїх спогадах Микола Садовський.

Московські реакціонери та "малоросійські попиначі" не любили М. Драгомирова й сотніми писали на нього доноси до царя. Декотрі обвинувачували його навіть в тому, що він "співчуває сепаратистам і підготовляє відділення України". Врешті добились того, що року 1903 М. Драгомирова "зано в архів": призначено в Державну Раду.

Останньою пригодою, яку використала реакція, був такий випадок. Року 1902 по всій Росії, а в тім числі й по Україні, переконали хвилю студентських заворушень. М. Драгомиров не любив, коли міністерство внутрішніх справ втручалось в його справи. До студентських безпорядків ста-

ПОВОРОТНА ГАРЯЧКА

Лист з Бразилії

Після того, як большевики "добровільно" прилучили до свого царства балтійські республіки, почалась тут пропаганда за поворотом еміграції з Естонії, Латвії й Литви. З початку тихо, неспішно, а далі шораз настирливіше. Звичайно, пощепки, по способу "пафтофлевої пошти", тому що Бразилія не признала Со-вітів і нема тут офіційного представництва. Тепер балтійська еміграція аж где про "червоні шифи". Ось, товляв, прийдуть і заберуть всіх бажуючих до червоного раю Уряд запрошує, закликає.

Повторюється без всякої зміни та сама байка про "шифи", яка стільки років баламутила нашу еміграцію і північній Америці. Правда, тут вона баламутить тільки фрай-но неспівомі московським еле-ментами, які ще не розпізнались на цих штуках. Але коли взяти під увагу, що головна маса прибалтійської еміграції складається саме з таких елементів, то матимемо застрашуючу картину масового дурисвітства.

Ця поворотна гарячка захопила теж частину російських біогвардейців. Після останніх зворотів і виворотів "ясного сонічка" вони мабуть зрозуміли, що вимріяний ними режим кудакі й палки не багато ріж-ниться від того, що завів Гіт-леровий спільник, Сталін, і відшу-ли зворушуючу єдність ідеологій.

Бо й справді. Коли большевики загрожували перевести соціальною революцію, біло-гвардейці билися за реакційну "єдину Росію". Тепер, коли від комунізму лишились тільки спомин, а головні творці його помандрували в кра-їні світу з плямюю зрадників, московські фашисти знову сто-ять за ту саму "Росію", за сучасну "русскую" владу.

Щодо нашої еміграції, то вона досягнула такого рівня свідомості, що большевицькі терзеші не мають успіху. Та зрештою й не чути, щоб ста-лінці закликали її до поворо-ту. Мають досить клопоту з тим, що в краю. Однак знай-шлися ще одиниці, які підда-лись спокусливій пропаганді й покладають великі надії на мітціні "червоні шифи".

Це головним чином неспівомі волинці, які виїхали з краю за Польщі. Червоного раю, звичайно, не бачили, але під впливом большевицької дема-гогії вони на еміграції "про-зріли" й підтиском шканди-бають за московським возом. Непохитно вірять в совітські благодати, а свідому громаду вважають буржуазною, контр-революційною й навіть імпері-

внєся по-благливо: "На те, мовляв, і студент, щоб бунту-вався, ворохобився, а скінчить школу, оженившись, стане добрим громадянином. Нехай не-рекипить." Тому, коли заво-рушення почались в Києві, не звертав на них великої уваги. Жандармерія ж, що підлягала міністерству внутрішніх справ, жадала рішучих кроків. Врешті цар під впливом міністра внутрішніх справ дав наказ М. Драгомирову вислати збройну силу на поміч поліції для при-боркування з а в о р у ш е н н я. М. Драгомиров, виконуючи наказ, демонстративно звелів виста-вити проти університету най-більшу кількість війська, особ-ливо гармат, і вислав цареві приблизно таку телеграму:

"Армія на позиціях, гармати на поготові, але ворога не вид-но." Весь Київ тішився тією телеграмою, а особливо сту-дентство. Реакція ж викорис-тала її, як образу царя, й до-бидася усунення М. Драгоми-рова.

Я. Кс.

ялістичною. Новітній больше-вицький винахід: українські пролетарі на еміграції — імпе-ріалісти.

Очевидно, що цей фанатизм вивітрився лише "там", за китайським муром пильно бе-режених границь, де під бес-потичним терором сталінських опричників "все мовчить" і де сумують великі цивітаристи революції. Але чи багато ще їм допоможе?!

Монитор

АНГЛІЯ ЗА ФЕДЕРАЛЬ-НУ ЄВРОПУ

Норвезький міністер Кот за-явив у Лондоні, що Норвегія хоче співпрацювати з Англією не лише в час війни, а й по-війні, бо, мовляв, вона пере-коналася, що сам Скандинав-ський Союз не всіли захисти-ти себе від загрози двох ім-періалістичних велетнів, як Ні-меччина й Росія, а такий ви-твір, як Ліга Націй, не має для здійснення своїх рішень фізичної сили і також не є гарантією миру й безпеки.

У відповідь на те лон-донський "Таймс" надрукував статтю, яку вважають вира-зом поглядів сучасних провід-них кол Англії. В тій статті між іншим сказано, що Англія бажає не лише налагодити приятельські відносини між усіми державами Європи, а й тісніше зв'язати їх у спілку держав, які б охоче співпра-цювали з нею. Досвід остан-ніх літ довів, що всі догово-ри про ненапад і взаїмну по-мощ залишаються лише папе-ровими, коли нема спільної підготовки в справі озброє-ння й військової організації сил, нема спільної стратегії та солідарності здружених країн у кожній міжнародній ситу-ації.

Тому Велика Британія — каже лондонський "Таймс" — після війни має подбати про установаження такого нового світового ладу, в якому би кожна держава, маючи свобо-ду й суверенну незалежність, була зв'язана з іншими, але так, щоб жадна не підлягала іншим. Головним завданням сьгоднішнього дня є витво-рити таку систему, яка відпо-відала би згаданим засадам. Вже сьогодні Велика Брита-нія може починати творити таку систему в порозумінні з тими державами й народами, з якими разом бореться проти диктаторської агресії. Мусить вже тепер покласти основу нового світового господарсько-го ладу, який забезпечив би інтереси всіх держав і народів та спричинив розцвіт промис-лу й хліборобства.

Як відомо, Черчилль, ще коли не був при владі, перед напа-дом Німеччини на Францію, пропонував федерацію Англії й Франції, створення спільно-го парламенту, спільної влади й спільного військового шта-бу.

В цей час в Англії перебу-ває п'ять різних союзних дер-жавних влад і шість союзних армій. Тому ідея підготовки федерації їх стає лєкшою для здійснення.

НЕ ВИДАДУТЬ КАБАЛЕРО І ВАЛАДАРЕСА

В державному департаменті у Вашингтоні одержано відомості, що уряд Петена не ду-має видавати бующих прем'є-рів еспанської республіки, Ка-балеро та Валадареса, тепе-рішньому еспанському урядо-ви. Однак не виключено, що німці натискатимуть на вида-чу. Тому означені особи зби-раються виїхати до Мексики.

НЕСПОКОЇ В ПОЛЬЩІ

Проляки, що втікли з Поль-щі до Англії, повідомляють, що в Польщі нарастають не-спокій. Репресії німців, вклю-чно з розстрілами, не досяга-ють своєї мети. Навпаки: за-гострюють ненависть до оку-панти.

ПРИВІТИ У. Р. СОЮЗО-ВИ З БРАЗИЛІЇ

До Виконавчого Комітету У. Р. Союзу:

Шановна Громадо! Будівельний Комітет Україн-ського Народного Дому ім. Т. Шевченка в місті С. Пауло, Бразилія, має шану засвідчити перед Вами свою глибоку по-шану, подив і щире захоплен-ня тією великою, впертою і мудрою працею провідників У. Р. С. і його рядового членства, яке, буквально з нічого, зумі-ло створити на протязі 30 літ одну з наймогутніших україн-ських робітничо-демократич-них організацій світу!

Взір цього великого діла бу-де завжди для нас ясним до-рогоказом, що навчатиме, як саме повинно робитися гро-мадське діло.

Щиро бажаємо для У. Р. С. нових і ще більших успіхів і досягнень!

Хай живе У. Р. Союз!
Хай живе американська й усесвітня демократія!

А. Коршнівський, голова;
В. Чубка, секретар;
Іван Семенець, скарбник.

До Виконавчого Комітету У. Р. Союзу:

Редакція Зорі в С. Павло, Бразилія, разом з Вами раду-ється з Вашого великого свя-та: 30-ліття вікомної діяль-ності У. Р. Союзу. Хай на-ступні роки праці тієї Вашої досконалої і могутньої устано-ви будуть ще більш родючі всіма корисними для Вас і для всього нашого народу ді-лами.

Хай живе У. Р. Союз! Хай живе демократія!

Редакція "Зорі"

ДО УКРАЇНСЬКОГО РОБІТ-НИЧОГО СОЮЗУ

Витаю славний Український Робітничий Союз з 30-літтям його корисної для українсько-го народу діяльності.

Очі українського робітниц-тва, як і всього демократич-ного громадянства, звернені на цю робітничу фортецю, яка гідно боронить дороги нам усім ідеали України без хлопів і без пана.

Зорганізоване українське ро-бітництво і трудова інтеліген-ція покладають великі надії на У. Р. Союз, як організацію, що веде перед в справі допо-моги визвольним змаганням українського народу.

Хай живе Український Ро-бітничий Союз, слава й гор-доці нашого народу!

М. Дніпровий
Сан Павло, Бразилія.

НАГОРОДА ПИСЬМЕННИ-КОВИ

Р. Е. Шервуд, 44 роки, автор драматичного твору "Ейб Лін-колн в Ілліной", нагороджений золотою медаллю Національ-ним Інститутом Мистецтва й Літератури за найліпший дра-матичний твір. Нагорода бу-де вручена йому 18-го січня в Нью-Йорку.

ЖІНОЧИЙ ГОЛОС

СТОРИНКА ПРИСВЯЧЕНА СПРАВАМ ОСВІТИ Й ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В АМЕРИЦІ

ВИПУСК 4.

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

СІЧЕНЬ 1941.

ЖІНОЧІ ЗАВДАННЯ НА 1941 РІК

З Новим Роком усі ми, без винятку, бажаємо чогось доброго, чекаємо змін на краще, як на українських землях так і по всьому світу. Щоб бомби й кулі замовкли та дали б відпочити виснаженій Європі; щоб ранені почали загоюватися свої рани, а здорові могли б почати відбудовувати життя.

Багато з нас надіється на успіхи в особистому житті: на поліпшення родинних відносин, на добру роботу, тощо; не дурно ж вітають люде один одного: "З Новим Роком, з новим щастям".

Така вже людська вдача, що пишається мріями, розквітає від кохання любих надій. Але рідко в житті людини трапляється щось близьке до щастя, чи досягнення. Певно їй цей Новий Рік принесе комусь з нас радість. Але здається, що як би серце не задрігалося інколи проблемками світа — не витримати б нам сучасної жорстокості. І це кажемо ми тут, у затишній Америці, далеко від гнучого диктаторських урядів і лихоліть війни, де нам в порівнянні з старим краєм жити, як у раю. Тут ми терпимо від опису горі наших сестер і братів в Європі. І власне це наше легше і вигідніше життя накладає великий обов'язок на українсько-американське жіноцтво перед своїм сумлінням, перед рідною і перед прибраною батьківщиною. Якщо ми тут, у вільній Америці, будемо спочивати, а не змагати до творчої праці, то й ми будемо по часті винні, як доля Сполучених Держав буде гіршати.

Перед Україною будемо грішати, якщо через свою байдужість не зможемо підготувати і надати своєчасно допомогу так, щоб, як тільки обставини дозволять, ми могли, не гаючи часу, допомогти при відбудові краю. Події назрівали тепер швидше, ніж коли. Можливо, що таксамо, як військово-політичне шахрайство примусило Галичину й Волинь під Сівіти, та віддало Закарпаття Угорщині — зміна в щастю сучасних окупантів українських земель визволить Україну від тяжкого поневолення. Це звільнення може прийти таксамо несподівано, як і закрипачення.

Що ми маємо робити? Перш за все треба усвідомити собі, що ми можемо розвиватися і творити завдяки тому, що живемо у вільній країні, де 20 років тому визнано право голосу жінкам. На Україні закон про жіноче рівноправство був прийнятий на два роки раніш, ніж в Америці, а саме у 1918-ому році, відчас нашої державності. Але за самостійністю послідувала руїна.

Большевики, котрі управляють Україною, теж визнають формально й на ділі повне рівноправство жінок. Чому ж жінка, що живе під совітською владою, не може користуватися з свого права? Звичайно, тому, що в Совітській Союзі ніхто не має жадних прав — ні жінки, ні мужчини. Большевицька рівність виявляється у тому, що уряд однаково командує і знушається над всіма, однаково заповнює в'язниці своїми підданymi, не роблячи різниці між полами.

Отже ясно, що не тільки формальні права на папері, але справді демократичні умови життя зможуть задовольнити потреби жінок, як і цілого населення.

Користуймося ж, громадянки, нашими правами! Як американки, голосуємо за тих представників, які нам здаються найліпшими. Як українки організуємося у громади, спілки і т. і. Підтримуємо Жіночу Громаду, не даймо їй занепасти, то поведемо далі працю, яку провадили поступові жінки в краю доти, поки була можливість.

Звичайно, мало буде користі, якщо ми тільки відаємо свої голоси за когось, або заплатами членські вкладки. Ми симо взятися до більшої громадської праці. Перед кожною з нас стоїть безліч завдань і тільки ті, котрим все байдуже, можуть пасивно жити, задоволені самі собою.

Кожна жінка може щось корисне зробити, якщо чесно скаже собі: хай цей день не перейде зайво, хай, як скінчиться цей рік, я зможу сказати — те й те зроблено, те й те досягнуто.

Як підійти до обов'язків громадянки? Незнання мови не є виправданням бездіяльності, бо тут же є досить просвітних установ, які радо й задоволено вчать (Продовження на стор. 4)

Обмін книжками

На засіданні управи Жіночої Громади з 30-го листопада між іншими справами обговорено справу обміну книжками між жіночими товариствами. Часто можна почути від жінок нарікання, що нема українських книжок до читання, а ті, що є в невеликих товариських бібліотеках, всі вже перечитані по кілька разів.

Обговоривши ту справу, управа вирішила звернутись до жіночих товариств з закликом взятись до тої важкої справи та старатись залагодити її за допомогою Жіночої Громади. Окремі товариства не можуть з різних причин мати свої бібліотеки, але майже кожне товариство має якусь кількість книжок. Одно товариство — одні книжки, друге — інші. Разом це певно дасть поважну кількість книжок.

Отже звертаємось до жіночих товариств з проханням, аби прислали до управи Жіночої Громади список книжок, що їх товариства мають. Самих книжок до управи не треба посылати, лише списки. Управа, маючи ці списки, зможе залагодити обмін книжками. Для прикладу скажимо, ньюаркське товариство має твори І. Франка, а бостонське О. Кобилянської. Зі списків управа це знає, тому радить ньюаркському товариству прислати одну чи більше книжок до Бостону і, навпаки, бостонське товариство може вислати до Нью-Йорку.

Звичайно, що оплату пересилки мають покривати самі товариства.

Якщо ця справа знайде підтримку серед нашого жіноцтва, то управа Жіночої Громади згодом зможе купити деякі книжки для користування відділів. Отже звертаємось до жіночих товариств з проханням прислати списки книжок, які рівночасно забрати голос у тій справі, що в листах до управи, на нашій сторінці.

Д. Різник
секретарка Жіночої Громади

ЖІНКИ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

На протязі останніх місяців і правдоподібно ще у найближчому часі уряд Сполучених Держав прийняв і певно ще прийме багато жінок на державну службу. Поширена оборонна програма та інші діяльності державної служби вимагають нових сил. Між ними є багато жінок, що можуть зайняти жінки.

На першому місці знаходиться санітарна служба. Нові державні та військові шпитали, потрібні для мобілізованої армії, потребують тисячів нових доглядачок ("норс"), працівниць у хемічних і бактеріологічних лабораторіях, робітниць у кухнях, при праці білизни та при інших шпитальних роботах.

Далше всілякі нові і старі установи потребують тисячів стенографісток, канцелярських робітниць, секретарок та іншого роду урядовців на всяких, нижчих і вищих, становищах. В секретаріаті справедливості, праці, торгівлі і внутрішніх справ потворено багато нових відділів у зв'язку з реєстрацією чужинців, вишколом фахових робітників, поширенням служби здоров'я та великих державних закулів для армії і флоту.

Окрім того повстало багато спеціальних зайнять у ділянках, що вимагають знання деяких спеціальних фахів, як фотографії, купецтва, рисовання, навчання і т. п. Про всі ті можливості державної служби повідомляють загал оголошення в поштових урядках та спеціальні публікації. Часто щоденна преса приносить вістки про те, що відкриті одна чи друга ділянки державної служби, на яку можуть стати також жінки.

Серед української імміграції кожного року зростає кількість дівчат, що покінчили середні й вищі школи, часто у всіляких спеціальних ділянках. Разом з тим на кожному кроці можна стрінути нарікання, як тяжко молодим людям знайти тепер працю. І тільки дуже рідко наспіває вістка, що якась дівчина українського роду пробувала дістати державну працю, а ще рідше, що справді дістала.

Тимчасом з тих нечисленних "щасливих" випадків видно, що труднощі в одержанні державної служби не такі то великі. Лиш десь-не-десь потрібний до деякої міри політичний так званий "пул", себто добре слово якогось впливового конгресмена чи вищого урядовця. В більшості приймають на службу на підставі не дуже трудних іспитів.

Тому нема причини, чому б американські українки з вищою освітою не мали старатись дістати такі становища, які для них доступні. Вистачить слідувати за оголошеннями зайнятими, зголошуватись до іспитів і чекати черги. Певно, що неодаг безробітна студентка, що скінчила калядз, найде в той спосіб працю, а на тій праці зможе навіть зможу сказати добре слово про якусь другу американську українку, про тутешню українську імміграцію, та про український нарід взагалі.

А головне те, що займе рівне місце разом з іншими американками у праці держави, у якій сотні тисяч українців і їх дітей найшли змогу кращого життя, ніж де інде у світі.

В. Ж.

КАТЕРИНА ВЕЛЛЕР

Між москвофільством та українством

Як я вже згадувала, пані Веллер поїхала на Закарпаття за порадою росіянки, К. Брешко-Брешковської, яка на гроші, що давала з Америки, вже давала поміч москвофільській молоді. Брешковська, хоч родом з України, але вихована як росіянка, рахувала закарпатське населення "руським". Зрозуміло, що й пані Веллер, ідучи на Закарпаття, думала, що там живе "руський" нарід. Ту думку підтримували в ній і місцеві москвофіли, з якими її зв'язала Брешковська. Вони все намагались очорнити українців в очах пані Веллер та скерувати її безкорисну поміч у бік виховання москвофільської молоді.

Але, перебуваючи серед селянського люду, пані Веллер пізнавала, що справа виглядає не так. Вона сама, ще у Франції, студіювала російську мову. Росіяне її розуміли, а ось нарід на Закарпатті не розумів, або дуже мало. Так само діти притулку не розуміли виводити контракт на слідуючий шкільний рік та вжили ті хати під кранниці. Школа фактично залишилась без приміщення.

Тимчасом пані Веллер купила клатоту землі в центрі села та по довгих нарадах та обрахунках з директором школи вирішила приступити до будовання школи. Заки почати будову хотіла ще порадитись зі своїми приятелями з москвофільського табору. Сподівалась, що вони, маючи високі становища, дістануть від уряду бодай частину засобів на будовання школи. З тою метою поїхала до Ужгороду говорити з сенатором Цуркановичем та директором банку Гаталяком в Мукачеві. Повернувшись до дому без нічого.

Вони почали намовляти її, аби школи не будувала, бо школа попаде в руки українців. З обуренням казала мені: "Я не розумію тих людей. Село не має школи, а вони не тільки самі не мають бажання, чим небудь допомогти тій справі, а ще й мене хотіли б

Державна народна школа в селі Нересниці, тячівської округи, на Закарпатті. Збудувала її К. Веллер на власні засоби

ховательки росіянки, яку пані Веллер запросила й яка за пів року залишила ту працю. Друга така вихователька (по рекомендації Брешковської) була три місяці. Після того пані Веллер взяла за виховательку до притулку українку, емігрантку з Києва. Була нею доволена і не раз користувалась її допомогою в розмовах з місцевими людьми. Бачила, що українка з Києва та місцеві люди говорять одною мовою. Бачила і чула, як визначні представники москвофільства говорять до людей українською мовою, а не російською, яку пропаяють та якою говорять з нею.

Не обізнана з місцевою колотнечею американка, демократка в найкращому розумінні того слова, не розуміла політичної боротьби за мову. Тому старалась не вмішуватись у місцеву політику та провадила свою працю так, як сама її розуміла. Зайняла таке становище: людей треба вчити, бо тільки освіта піднесе культурний та господарський рівень населення. А вчити треба мовою, що є найкращою зрозумілою для людей, тобто їх рідною мовою.

Нова школа

В селі Нересниці, де за мешкала пані Веллер, Народна Школа не мала свого будинку. Наука відбувалась у старій парохіальній школі (одна кімната) та в двох найнятих житлових хатах. Надзвичайна тіснота, тяжкі гігієнічні умови, розкиданість перешкоджали розвитку шкільної праці. Терпіла від того і вся культурно-освітня праця в селі, яка там завше зосереджується біля школи. Не було мешкання для вистав, лекцій, концертів, хоч село мало добрий хор, заходами директора школи. А. Б. Буркацького (українець з Полтавщини).

Зрештою на весні 1933-го року власники двох хат, найнятих під школу, відмовились

поновити контракт на слідуючий шкільний рік та вжили ті хати під кранниці. Школа фактично залишилась без приміщення.

Тимчасом пані Веллер купила клатоту землі в центрі села та по довгих нарадах та обрахунках з директором школи вирішила приступити до будовання школи. Заки почати будову хотіла ще порадитись зі своїми приятелями з москвофільського табору. Сподівалась, що вони, маючи високі становища, дістануть від уряду бодай частину засобів на будовання школи. З тою метою поїхала до Ужгороду говорити з сенатором Цуркановичем та директором банку Гаталяком в Мукачеві. Повернувшись до дому без нічого.

Вони почали намовляти її, аби школи не будувала, бо школа попаде в руки українців. З обуренням казала мені: "Я не розумію тих людей. Село не має школи, а вони не тільки самі не мають бажання, чим небудь допомогти тій справі, а ще й мене хотіли б

втягнути в свої політичні інтриги. Школа — це головне, що село потребує, і тут не може бути питання, чи треба будувати чи ні."

Ото ж тих "добродіїв", що так дбали за народні печуки справи, пані Веллер не послухала, дала засоби на будовання школи та сама слідувала за бігом праці. Директор школи потрапив організувати селян до праці коло будови. Село дало безкоштовно працю та коней на доставу різного матеріалу. За літо школу побудовано. Пані Веллер передала будинок і землю у власність села.

На початку місяця листопада відбулось вчористе відкриття школи, яке фактично перетворилося в пошановання пані Веллер. Перше і останнє. Сільський уряд, селяне, шкільні діти, довгим походом прийшли по свою "паніюку" відкриття. Ця увага селян прийняла її дідкуля. День був гарний, соняшний. Настрий у всіх справді вчористий. Зіхалось багато вчителів з сусідніх сіл, приїхав шкільний інспектор округи, наспіло багато телеграм-привітань, одна з них з Ужгороду з шкільного уряду. Не було тільки нікого з москвофільського табору, хоч вона розістала особисті запрошення.

Найбільша зала в новій школі не могла вмістити всіх присутніх, тому офіційна частина свята відбувалась перед школою. На ганку сиділа пані Веллер та її давній приятель, Гансен, англійський протестантський проповідник в Мадярщині, який спеціально приїхав з Будапешту на відкриття школи. Перед ганком: гості, школярі зі своїми вчителями, далі місцеві селяне. На горішньому ганку — хор. Майли прапори: державний та жовто-блакитний, закарпатський. В кожній промові — похвала пані Веллер.

Членкині Жіночого Товариства "Просвіта", Театральної Трупи, Українського Робітничого Дому і Товариства "Боян".

(Продовження на стор. 4)

НЕ МОЖНА БАЙДУЖЕ ДИВИТИСЬ

Чи знаєте ви, живучі у достатках, Як діти від холоду й голоду мруть У Богом і людьми забутих Карпатах, А родичі долю з розпуки кленуть?

Чи бачили ви ті обличчя худенькі, Без усмішки щастя, сумні без кінця? Їх очі запалі, уста все бліденькі Та струпом покриті нужденні тілця?

Чи ж можна на те все байдуже дивитись? Вони ж наші діти, вони мусять жити — Надії народу, країни майбутність, Та як вас розбурхати, чим зворушить?

Якби я хоч слово вогненнее мала, Дорогу до вашого серця знайшла б, Жалем до нещасних його б западила, Бажаннями жертви у мент зайняла б.

Забули б тоді ви мізерні турботи, Дрібнички звичайного, сірого дня, З зав'язанням віддали б всі сили роботи, Щоб дітям-надіям спасати життя.

Е. СЛАВКОВА

1935.

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК З ЖІНОЧОГО РУХУ

(Норт Дітройт, Миш.)

У страшний автомобільній катастрофі, що мала місце в Дітройті 30-го грудня, згинув членкиня Жіночого Товариства "Просвіта", зоря Української Робітничої Театральної Трупи в Норт Дітройті, Маруся Явна, дружина Олексі Явного, одинока донечка і підпора родичів, Петра і Катерини Купіцьких.

Чутка про смерть її розійшлась в одній хвилині по цілмі місті і поза Дітройтом. Вістка ця вдарила по нас як грім. Близькі і далші знайомі товариші плакали як діти, а що ж доперва немінний муж, який лежить у шпиталі, та рідна мати, батько! Вони втратили свою підпору на старі літа.

Як організація ми втратили дуже багато, бо покійна Маруся ще з маленької дитини росла між нами, учащала до Української Робітничої Діткої Школи. Вже тоді можна було запримітити в неї великий талант і любов до сцени. З різкістю її життя вироблялась більша здібність на театральній ниві. Нераз своїм виступом на сцені бавила глядачів, зворушувала до сліз, бо десятки пес, драм переграючи на сцені Українського Робітничого Дому, в яких покійна Маруся була центром уваги усеї публики.

Який жах — прямо серце горить у грудях на спомин, що ми вже ніколи, ніколи не побачимось, бо попросили свою дорогу товаришку на віки 4-го січня. Відпровидили свою довголітню працівницю сцени на вічний спочинок в супроводі кількох знайомих, ближчих і дальших товаришів. Над домовиною покійної пращав її тов. Довгань від усіх дітройтських поступових організацій.

На просьбу матері покійної, яка є членкинею Союзу Українок, членкині відділу віддали глибоке співчуття по втраті її ухваної донечки. Отець Тиханський відправив наханду. Тіло молодой покійниці несли хлопці з Товариства "Боян". Муж покійної, Олексі Явний, зімлілим серцем пращав свою милу дружину, батько і мати, що з жалю умлівала, попросилась з своїм дорогим скарбом, донечкою Марусею, на віки. І тихо, тихесенько спускали бояри тіло покійної Марусі Явной, яка прожила лише 32 роки, в її вічну затишну домівку.

Спи, любя наша товаришко, хай земля буде тобі легкою. По втраті дорогого члена Вашої родини шлемо глибоке співчуття для мужа і родичів покійної.

Членкині Жіночого Товариства "Просвіта", Театральної Трупи, Українського Робітничого Дому і Товариства "Боян".

З ВЕСІЛЛЯ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖІНОЧОГО ГОЛОСУ

(Бостон, Масс.)

В неділю, 10-го листопада, відбулось вічнання молодого українця, Володимира Балицького, з панною Павлею Волошин.

Родичі молодого, Антін і Пазька Балицькі, широко відомі громадяне в Маттапан, Масс. і околиці, ніколи не відмовлять і все піддержують українські справи. Родичі молодой, Михайло і Текля Волошин, добре знані теж в українській громаді в Бостоні. Батько молодой належить до Товариства Бостонські Українці і до У. Р. Союзу.

Вічнання молодой пари відбулось в українській церкві при Арлінгтон вулиці в Бостоні. Весільна забава відбулась на галі при великому числі гостей, де гарно всі разом забавлялись. Досить їжі, пиття, добірна музика, та чому ж при так добрій нагоді, де є поважне число наших людей, не перевести збірку на пресовий фонд Жіночого Голосу, котрого нам, українським жінкам, конечно потрібно.

Я просила родичів молодой пари, котрі радо на це дозволили. Збіркою зайнялись А. Бачин і П. Пивовар. Зложили по \$1.00: молоді В. і П. Балицькі, М. Т. Волошин, П. Грудзіньський. По 50 центів: А. і П. Балицькі, Г. Найда, А. Яворівський, М. Волещук, А. Івашків, П. Пелех, Ф. Бачин, М. Мельник, М. Пивовар, Н. Камфонік. По 35 центів: Л. Галаджий і Й. Онуяк. По 25 центів: М. Мазур, А. Марцинишин, С. Кучер, С. Майборода, О. Галатин, А. Степенко, М. Ничай, М. Кравець, С. Гудима, Ф. Костецький, А. Старушок, Я. Кутна, Р. Копитко, М. Степасюк, Я. Старушок. По 20 центів: М. Пушак, С. Шадай. В. Вонс, 15 центів. По 10 центів: С. Козак, О. Січкорізі, Ю. Крисько і Вільчевський. Разом \$13.40.

Ці гроші вислано до касірки Жіночої Громади Нью Йорку. Ч. посвідки AL-4232849. Родичам, що справили таке гарне весілля і дозволили перевести збірку на повище згаданий фонд, і тим жертводавцям, котрі зрозуміли потребу жіночої газети та зложили свій тяжко запроцьований гроші, складаємо щиро, сердечну подяку, а молодій парі życи́мо доброго здоров'я і в щастю прожити їх довге та веселе життя.

Одна з гостей

НА ЖІНОЧИЙ ГОЛОС

1

Маттапан, Масс.

Дня 17-го листопада Юдія і Лев Галаджий, дочка і зять Марії і Павла Пелешів, справили своїм родичам 35-ті роковини їх подружжя. Це була

(Продовження на стор. 4)

Свято відкриття народної школи в Гереснічах з 13-го листопада 1932. На ганку стоїть фундаторка школи, К. Веллер, і англієць Гансен. Промовляє директор школи Бурнацький. На балконі хор.

КАТЕРИНА ВЕЛЛЕР

(Локінення з стор. 3)
шановання пані Веллер, призначення її заслуг. Маленька школярка говорить від школярів, обіщою любити школу, добре вчитись та все жити пам'ятати "добро паніку". Староста села поважно сповіщає, що за велику працю пані Веллер село вибрало її почесною громадянкою Гересниць та доручає їй грамоту про те. Ця грамота, виконана добрим майстром, як рівнож великий портрет пані Веллер з того дня прикрашували найбільшу класу в школі. Між промовами співає хор, лунає над селом українська пісня, бадьоро розноситься "Многая літа", що співає не тільки хор, а всі присутні.

Після офіційної частини кожний школяр (а було їх около 250) дістав зошит, олівце, перо та великий білий колач. Це для них був неабиякий подарунок. Гостей запрошено на обід. Вечером відбувся перший концерт в новій школі. Програма складалася з дитячої опери Миколи Лисенка "Коза-Дерева" та хороших точок. Акомпанював для "Кози-Дерева" містер Гансен. Приїхав на два дні раніше для прох. Йому так сподобались деякі мелодії з тої опери та хороших співів, що він переписав їх та забрав зі собою.

Пізніше "Козу-Дерева" ставили кілька разів за вільним вступом, аби дати можливість і найбіднішим колам місцевого населення побачити її.

Так було відсвятковано велику подію в житті села: відкриття нової школи, побудованої пані Веллер.

Е. Залевська

3 ЖІНОЧОГО РУХУ

(Локінення з стор. 3)
велика і приємна несподіванка для ювілянтів.

На цій заставі було дуже багато людей з Масачузетс, так як і з Род Айленд. Товаришів і товариш Пелех це активні члени українських організацій. Товариш Пелех є президентом Української Жіночої Громади в Матапан і щиро працює, щоб організація розвивалась як найкраще. Тов. Пелех є президентом Українсько-Американського Горожанського Клубу, а рівнож контролером Українського Просвітного Дому в Матапан.

По численних привітах і прочитанні телеграм роздавано коровай, при котрім гості зложили дарунки, за що ювіляти дуже вдячні. При цій нагоді гості зложили 25 доларів на часосний Жіночий Голос. Всім гостям, а зособна тим, що помогли Галаджіям відбутися цю забаву, і тим, що склали жертву на жіночий пресовий фонд, від імені М. і П. Пелехів складаю щиро подяку.

К. Берестецька

2

(Кромптон, Р. Ай.)

Дуже радію, що українське релігійне жіноцтво в Америці задумує видавати Жіночий Голос в Америці. Від часу, як ольшєвицькі визволителі ску-

ЖІНОЧІ ЗАВДАННЯ НА 1941 РІК

(Локінення з стор. 3)

чужинців англійської мови. Але якщо за тяжкою працею, або старшим жінкам не змоги придбати нову мову — хіба нема безмежного поля праці українською мовою та переважно серед українців? Краса життя й людей в їх ріжнотності і тому одна жінка може найкраще себе проявити як мати або господиню, друга як співачка, третя виявити здібності до науки чи політики, і т. д. На щастя, ми всі можемо приложити свої сили — поступ вимагає всіляких вдач, всіляких талантів.

Хіба молода мати не має чого вчитись? Хіба є господиня на світі, яка не могла б причепурити своєї хати? Чиста, зі смаком вбрана (абсолютно незалежно від того, чи модерна чи ні) хата, якщо вдасться, з кількома нагадуваннями про Україну, — це притулок, котрий кожна господиня повинна створити своїй родині.

Кожна жінка вміє куховарити до решти уста українській жінці в краю і внаслідок того перестав виходити часосний української жінки Жіночий Голос у Львові, від тоді велика потреба вимагає, щоб прискорити появу такого часоспису в Америці. Я з нагоди коляди висилаю \$2.00 на фонд Жіночого Голосу в Америці і кличу всі поступові жінки: Спішіть з жертвами і вже від тепер підготовляймо передплатників. Як всі враз прикладемо своїх рук, то незабаром будемо читати свій часоспис Жіночий Голос. А тимчасом хай живе і розвивається жіноча сторінка при Народній Волі.

Марія Федорович

3

Рочестер, Н. Й.

Жіноче Товариство ім. Лесі Українки в Рочестері радісно вітає появу Жіночого Голосу. Будемо старатись в міру сил підтримувати свою пресу. 13-го грудня, на Андрія, наше товариство зробило вечорок-забаву. Кілька жінок зайнялись приготуванням того вечора. Столи накріті білими обрусами, на столах українська вечеря з пирогами та пампухами. Не бракувало і американського "айс-крім"-у. Всі жінки зійшлися на ту святочну вечеру. Всі були вдоволені, веселі. При тому неодна згадала за старий край, за молоді літа, за те як ворожила під Андрія. Одна з наших товаришок навіть перебралась за Андрія та жартами і приповідками забавляла присутніх.

При тій нагоді жінки не забули за пресовий фонд Жіночого Голосу і зложили три долари.

На останніх зборах товариства було ухвалено вислати до Жіночої Громади п'ять доларів річного членського внеску. Разом вислано всім доларів. Від нашого товариства бажаємо найкращого успіху в праці Жіночій Громаді та жіночій сторінці.

А. Бойко

ти, але чи навчилися ми дешево й, головне, здорово годувати своїх? Чому, наприклад, господарі-фермери не похвалитися гарним городом і квітником? Ми все розказуємо, що Україна пишається садами, а тут, незалежно від того, чи на селі чи в місті, чи стараємося ми прикрасити свій кусник землі? Спробуємо так вести своє життя і господарство, щоб і сусіди радувалися з нашої присутності, щоб і їм було цікавіше жити.

Є потреба в знанні, як то дати першу поміч, коли трапиться нещастя, або хтось захворіє. Тепер по цілій Америці викладають курси "Першої допомоги" при філіях Червоного Хреста. Варто декому з нас користуватися з цієї можливості.

Чимало жінок працює в індустрії і є навіть членами робітничих юній. Цим жінкам треба поширити своє знання історії робітничого руху, познайомитись з правами, що їм дає приналежність до юній. Звичайно, щодо активного життя, необхідно мати здоров'я. Отже підлікуймо зуби, провіримо в клініці стан свого організму, позбудьмося недомогань, якщо їх маємо, і починаймо Новий Рік здорові тілом і духом.

Навіть для виповнення кількох з цих перелічених завдань треба буде розпатити інших як слідкувати за журналами. Ще більшого напруження вимагатиме духовна праця над собою й своїм оточенням.

Пам'ятаймо, що організація це перша вимога громадського й політичного успіху. Ті, що складають організацію, мають бути освічені й відповідальні, інакше все піде нізаче. Пам'ятаймо, що в Америці є можливість вчитись, пізнавати те, що нас цікавить, будувати нове життя. Школи і публічні бібліотеки існують і кають нашого відвідування. Якщо де хтось не певний, де роздобути відомості про щось, яку книжку позичити в бібліотеці — порадьтеся з бібліотечаркою вашого району. Якщо мова стоїть на перешкоді — попросіть дітей або сусідів допомогти. Нарешті, якщо Жіноча Громада розростеться на більші розміри, якщо буде постійний просвітний центр української жінки, буде можливість обговорювати всілякі питання на зборах, поштою та на сторінках "Жіночого Голосу".

Ото ж нашим головним завданням є поступ, особливо духовний поступ. На Новий Рік наберімся сили й завзяття зі слів Христі Алчевської: "Хай буде світ постійно повен віри, Що тільки те лишить по віках, Що дух творив, працюючи над міру, А не той вік, що в людях сів жах."

Л. Марголіна

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УКР. РОБ. СОЮЗА

ВІДДІЛ 1, ОЛИФАНТ, ПА. На річних зборах 15-го грудня підтверджено старий уряд на рік 1941 як слідує: Йосиф Чеплик, голова; Демет Хомин, заступник голови; Павло Пінський, фінансовий секретар; Петро Криницький, рекордний секретар і касієр; Демет Хомин, контролер. Повідомляється членів, що збори відбуватимуться в третю неділю в жовтні, в шкільній кімнаті число 1. Слідуючі збори відбуватимуться в неділю, 19-го січня, в годині 12:30 в полудне. П. Пінський, секр.

ВІДДІЛ 19, КОВТОВСЬКИЙ, ПА. Річні збори відбулися 22 грудня. Вибрано уряд на рік 1941-й як слідує: Филип Богатень, голова; Іван Кошута, заступник голови; Петро Шеремета, фінансовий секретар; Прокіп Радзивилюк, заступник секретаря; Трофим Слюсаренко, касієр; Іван Петрович, заступник касієра; Прокіп Радзивилюк, Данило Шиманський і Іван Петрович, контрольна комісія; Михайло Сушинський і Василь Кравчук, дозорателі хворих. Слідуючі збори відбуватимуться в неділю, 19-го січня, в другій годині пополудні. Проситись всіх членів і членкинь прийти і заплатити свої місячні вкладки. Також проситись решту

членів розібрати свій календарі. Ф. Богатень, голова; Т. Слюсаренко, касієр; П. Шеремета, фін. секр.

ВІДДІЛ 20, ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Збори в суботу, 18 січня, в 4-й попол., в т. Лупація, при 621 С. Америкен вул. Проситись всіх прийти, бо маємо досить важних справ. На річних зборах вибрано той самий уряд, що був попередній. Хто ще не переписав на нову систему, нехай це зробить тепер, бо пізніше може бути паркіння. С. Хромьяк, секр.

ВІДДІЛ 43, БОФАЛО, Н. Й. Річні збори відбуватимуться в п'ятницю, 17-го січня, в годині 7:30 вечером. Буде звіт контрольної комісії за цілий рік. Обов'язком членів і членкинь прийти на ці збори. Вибрано слідує: Михайло Шуль, голова; Хариктон Яремка, заступник голови; Григорій Видиш, фінансовий секретар; Андрій Мовчанюк, заступник фінансового секретаря; Василь Лангун, секретар; Василь Яремчик, заступник секретаря; Петро Пасека, рекордний секретар; Стефан Вовко-вич, заступник рекордного секретаря; Семен Надяк, Михайло Мисаль і Стефан Лучка, контрольна комісія; Антін Корпан, Стефан Лучка, Анна Лібер і Анна Лучка, дозорателі хворих; Федь Осалчук і Дмитро Федьків, лісники; Теодор Бойко, дверник; П. Пасека, секр.

ВІДДІЛ 50, ПІТСБУРГ, ПА. Збори в неділю, 19 січня, в годині 2-й пополудні, в Українській Клубі, на Бінгем-у. 11-та вулиця. Проситись всіх членів і членкинь прийти на ці збори, бо маємо дуже важні справи до пологдження. Також кожний член має точно платити свої вкладки на зборах, а не пізніше. На річних зборах 15 грудня вибрано уряд на рік 1941 як слідує: Іван Ян, президент; Никола Машак, заступник президента; Іван Качорівський, секретар; Никола Ничай, заступник секретаря; Євген Банах, касієр; Василь Турок, заступник касієра; Іван Бардин і Никола Ничай, контролі. Збори надалі будуть відбуватись в тій самій галі в третю неділю по першій кожного місяця. І. Качорівський, секр.

ВІДДІЛ 64, БОФАЛО, Н. Й. Повідомляється всіх членів і членкинь, що річні збори відбуватимуться в неділю, 19 січня, в годині шестій вечером. Річні збори мають велике значіння, бо на них вирішується доля нашого відділу. Тому від кожного члена і членкинь вимагається кончею бути присутнім і рішати своїм голосом про дальшу будучність відділу. Всіляких справ у відділі прибиравось дуже багато, і котрі зможуть пологдити тільки всі присутні члени і членкині. А найважливіше це те, що конвенція наближається і треба нам спільними силами підготуватись до неї, а також зміцнити наш відділ. Взагалі на річних зборах Ви почувете звіт урядників, а також виберете собі новий уряд на рік 1941. В першу чергу дозвіняють мусять вирішати свої залежності, бо в протинний раз будуть суспендовані. Під всяким оглядом раз на рік всі повинні прийти. Котрий член чи членкиня не прийде, заслує на кару, а також тратити голос і всі привілеї у відділі на цілий рік. С. Лешич, голова; І. Пастернак, фінансовий секретар; М. Фарйон, касієр; М. Сорока, рекордний секретар.

ВІДДІЛ 72, ДІТРОЙТ, МИШ. Річні і місячні збори відбуватимуться в неділю, 19-го січня, в годині 1:30 пополудні, в Українському Горожанському Клубі, при Міншген вул. Всі мають прийти точно в означений час, бо від четвертої години галі буде зайнята. Буде справоздання старого уряду і контрольної комісії. Також буде вибрано новий уряд на рік 1941. Ці збори мали відбуватись у суботу, але з причини, що галі зайнята, то відложено на неділю. Всі як один на ці збори рівно в годині 1:30 пополудні. Секр.

ВІДДІЛ 104, КЛІВЛЕНД, О. Збори в неділю, 19 січня, в 1:30 попол., Проситись всіх членів прийти, бо є важна справа. Хто ще не дістав календаря, нехай візьме собі на цих зборах. Др. Р. Модний, рек. секр.

ВІДДІЛ 169, ГЕМОД, ІНД. Повідомляється всіх членів, що річні збори відбуватимуться в неділю, 19-го січня, при 1006 Меріа Стріт. На цих зборах буде справоздання урядників і вибір нового уряду. Секретар

ВІДДІЛ 173, ШІКАГО, ІЛ. Збори в суботу, 18 січня, в 7-й веч., в Парковій галі, де все. На рік 1941 зівстав вибраний старий уряд. Адреса секретаря: George Tatarun, 1900 W. 48th Street, Chicago, Illinois.

Уряд

ВІДДІЛ 213, ПЛИМАВТ, ПА. Річні збори відбуватимуться в неділю, 19-го січня, в годині п'ятій пополудні, в галі, де все. Обов'язком кожного члена прийти на ці збори, вислухати звіт уряду і контрольної комісії за рік 1940 та взяти участь у виборах уряду на рік 1941. Н. Глогоський, секр.

ВІДДІЛ 224, БОСТОН, МАСС. Річні збори відбуватимуться в четвер, 16-го січня, в годині 7:30 вечером, в Елізабет Пабліс Гауз. Проситись всіх членів прийти на ці збори і взяти участь у виборах нового уряду на рік 1941. Уряд

ВІДДІЛ 225, КЛІВЛЕНД, О. Збори в неділю, 19 січня, в 1:30 попол., в У. Р. Домі, при 1051 Обори Евіню. Проситись всіх прийти, вирішати свої вкладки за рік 1940. Уряд на рік 1941-й є слідує: Григорій Зарубинський, голова; Дмитро Медний, фінансовий секретар; Степан Ленський, касієр; Митро Турок, рекордний секретар; Андрій Веґера, Василь Ковальський і Степан Таєйко, контрольна комісія. М. Турок, рек. секр.

ВІДДІЛ 227, МЕКІЗ РАКС, ПА. Річні збори відбуватимуться в неділю, 19-го січня, в годині першій пополудні, в Українському Народнім Домі. Буде справоздання і вибір нового уряду на рік 1941. Також є інші дуже важні справи до пологдження. Проситись всіх членів прийти на ці збори. Дмитро Старощак, президент; Анна Гойсан, секретарка.

НАЙКРАЩІ БАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ

MEGARGEE BROTHERS, INC.
EVERYTHING IN PAPER

WE SUPPLY UKRAINIAN WORKINGMEN'S ASSOCIATION

SCRANTON

WILKES-BARRE

500 Adams Ave. — Tel. Scranton 2-3193

Brooks Building — Tel. Wilkes-Barre 3-3914

Щастя і всього добра з Новим Роком

LEKARZ PHARMACY

1129 Prospect Avenue,

Scranton, Pa.

Phone: 3-7196

We deliver

ЩИРИЙ ПРИВІТ УСІМ УКРАЇНЦЯМ з НОВИМ РОКОМ

O'MALLEY, HILL, HARRIS & HARRIS

LEGAL ADVISERS, U. W. ASS'N

МУСКУЛЯРНІ БОЛІ УСУВАЄТЬСЯ СКОРО

Не терпіть мускулярних болів без потреби. Тисячі людей вдоволялися чудовим звільненням від ревматичних болів, від болів у м'язах, від звихнень і болю м'язів, тільки через лікування Пейн-Експеллером. Цей сенсативний лік приносить швидку полегшу скоро. Понад 17 мільйонів пляшок вже продано. Отже, не чекайте. Купуйте Пейн-Експеллер. Питайте за Пейн-Експеллером з якорем на упакованні.

ПОЧУВАЄТЕСЬ ЗЛЕ — НЕ МАЄТЕ ЗАПАЛУ ДО ЖИТТЯ?

Болить вас голова — маєте газ в шлунку?

● Скільки разів маєте запер кишків і терпите болі через газ, злий відділ, нудоту від нестерпності, вжиті FEEN-A-MINT. Це розвіваюча жвачка, котра має добрий смак, поради вам на запер легко, а певно. Заживайте перед сном — а рано почувайте полегшу й ви знову будете почуватись добре. Мільйони людей — молодих і старих, покладаються на цей недорогий FEEN-A-MINT. Він помагає й вашій родині. Купіть FEEN-A-MINT лінні!

10¢

ASSEMBLY 227, McKEES ROCKS, PA. Yearly meeting will be held Sunday, January 19, at 1:00 p. m., in the Ukrainian National Home. Auditors' report will be given and election of officers for 1941 will take place. All members are urged to attend. Metro Staroschak, president; Anna Hoysan, secretary.

ВІДДІЛ 236, ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Збори в неділю, 19 січня, в 2-й попол., в "Ан-Ті-Ю" галі. Буде перебирання нового уряду, котрий є слідує: Теодор Кучер, президент; Анна Михайлюк, секретарка; Іван Мартинюк, касієр; Роман Максимович, дозорателі хворих; Николай Михайлюк і Катерина Сагайдак, контрольна комісія. Н. Михайлюк

ВІДДІЛ 244, РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори в п'ятницю, 17 січня, в 8-й веч. Проситись всіх прийти, бо контрольна комісія здасть звіт за другий 6 місяців минулого року. Вибрано слідує: уряд на рік 1941: С. Тимчишин, голова; М. Коринський, заступник голови; Василь Бойко, касієр; Яцько Полюка, заступник касієра; Стефан Сидор, секретар; Олександр Лушчак, заступник секретаря. Адреса нового секретаря: St. Sydor, 113 Dayton Street, Rochester, N. Y. Теодор Олексин

ВІДДІЛ 272, ДІТРОЙТ, МИШ. Річні збори відбуватимуться в неділю, 19-го січня, в 11-й годині перед полуднем, в Українській Робітничій Домі. Всі члени мають обов'язково бути на цих зборах. Неприпустимі відсутності грошей карі. На цих зборах, окрім вибору нового уряду, буде читаний і прийнятий статут з поправками, вирішення льокалю нашого відділу та призначення нових членів, щоб наш відділ міг мати двох делегатів на слідуєчій конвенції. Рівнож кілька інших справ чекає на вирішення при більшому числі членів. О. Мурмилук, секр.

СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ НАШІМ УКРАЇНСЬКИМ ВКЛАДЧИКАМ з НОВИМ РОКОМ

SOUTH SIDE BANK AND TRUST COMPANY

524-530 CEDAR AVENUE, SCRANTON, PA.

Член Федеральної Корпорації Обезпечення Депозитів

ВСЬОГО НАЙЛІПШОГО УКРАЇНСЬКИМ ПРИЯТЕЛЯМ з НОВИМ РОКОМ

THIRD NATIONAL BANK AND TRUST COMPANY

SCRANTON, PA.

Член Федеральної Корпорації Обезпечення Депозитів

СЕРДЕЧНІ БАЖАННЯ з РІЗДВОМ і НОВИМ РОКОМ ВСІМ УКРАЇНЦЯМ

FIRST NATIONAL BANK

SCRANTON, PA.

Член Федеральної Корпорації Обезпечення Депозитів